

Autohtone sorte grožđa

Naslov originala: À la découverte des cépages autochtones du monde

Izvor: <https://avis-vin.lefigaro.fr/>

Slike sorti: <https://plantgrape.plantnet-project.org/> and <https://www.wine-searcher.com/>

Objavljeno: 14.06.2019. par Vinexpo

Prevod: Dragutin Mijatović

Slika: Vinexpo

U PARTNERSTVU SA VINEXPO

Chardonnay, Pinot noir, Merlot ili Cabernet Sauvignon, ovo su sorte grožđa koje zvuče vrlo poznato. Riesling, Semillon, Syrah, Grenache takođe odjekuju najsofisticiranijim tonom. Ali šta je sa sortama Sangiovese, Malvasia Istriana ili Cornalien? Mnogo teže! One su poznato kao autohtone sorte grožđa. Vinexpo ih definiše i objašnjava njihove uloge.

Šta je autohtona sorta grožđa?

Obična osoba je rodom iz zemlje u kojoj živi. Ista priča važi i za sortu grožđa! Autohtona sorta ili endemska je **sorta porijeklom iz datog terroir-a**. Konkretno: Pinot Noir je autohtona sorta grožđa iz regiona Bourgogne, Grenache Noir iz regiona Roussillon, Chenin iz regiona Val de Loire ili Vermentino sa Korzike. To su tipične sorte vinove loze. **One su prilagođene zemljištu i klimi koja im omogućava da izraze svu svoju tipičnost.** Svijet je prirodna kolijevka bogatog biodiverziteta vina. Istorijska i komercijalna razmjena između različitih dijelova svijeta, kao i važna raznolikost zemljišta, vjekovima su uzrokovali uspon i evoluciju vrlo velikog broja sorti grožđa. U svijetu postoji oko **10.000 autohtonih sorti grožđa**. Interesantno je da se samo **1.368 takozvanih "internacionalnih" sorti grožđa** koristi za proizvodnju vina komercijalno! Postoji standardizacija sorti grožđa. Zašto se lišavamo takvog bogatstva?

Oštar pad raznolikosti sorti grožđa

Danas samo deset sorti grožđa od ukupno 80 koristi više od 70% površina pod lozom u Francuskoj. Prema OIV-u, "trećina francuskih vinograda koristi samo tri sorte: Merlot, region Bordeaux terroir i prva je sorta grožđa koja zasađena u Francuskoj (13,9% površina), Ugni Blanc (10,2%), i Grenache noir, simbol francuskog Mediterana (10%)". Pouzdana priča: **50 sorti grožđa čine osnovu od 99% vina iz cijelog svijeta!** Među njima su sorte

Merlot, Cabernet Sauvignon i Chardonnay, od kojih svaka pokriva više od 200.000 ha vinograda širom svijeta.

Ove brojke svjedoče o razvoju **superdominacije velikih međunarodnih sorti grožđa** u posljednjim decenijama. U Francuskoj postoji standardizacija sorti po regijama, gdje je raznolikost tradicionalno važna. Jedno od objašnjenja za ovu standardizaciju je istorijsko. **Filoksera** je otkrivena u Francuskoj u drugoj polovini 1860-ih godina, i izazvala je napuštanje mnogih tradicionalnih sorti, previše osjetljivih. Filokseri su pogodovale **lake, produktivne sorte grožđa, uzgajane na visokoprinosnim ravnicama**, Merlot, Ugni i Grenache. Poslije dolaze **tzv. sorte grožđa**, iz drugih regija: Syrah, Chardonnay, Pinot Noir, Sauvignon Blanc. Kvalitet proizvodnje postaje najvažniji, izbor ovih sorti grožđa je očiglednost. Neizbježno, to dovodi više do napuštanje starih sorti grožđa daleko od glavnih trendova u proizvodnji. Sjećanje na drevnu vinogradarsku istoriju ovih područja zaboravljeno je decenijama poslije masovne proizvodnje vina. Vino ne izlazi iz efekata globalizacije!

Sve veći interes za ovo nasleđe

Tema može biti nijansirana. Paralelno sa standardizacijom sorti grožđa i dominacijom međunarodnih sorti grožđa na tržištu, **raznolikost francuskih sorti grožđa** ostaje aktuelna. Kako vidimo, 50 najboljih sorti grožđa nalazimo isključivo vezane za vinogradarske bazene: za region Alsace (Riesling, Gewurztraminer, Sylvaner), na Korzici - Corse (Vermentino, **Nielluccio**, Sciaccarello) ili u regionu Sud-Quest (Fer servadou, Loin de l'œil, Negrette). Na globalnom nivou **raste interesovanje za očuvanje starih sorti grožđa** i ponovno prisvajanje istorijskih sorti grožđa, koje su postale rijetke na tržištima, u mnogim vinorodnim regijama svijeta. S obzirom da je opseg autohtonih sorti grožđa beskrajan, na sreću sve ga više koriste vinogradi da bi se razlikovali. Postoji **određena ludost za autohtonim sortama** među svim akterima u sektoru. Od vinara do krajnjeg potrošača, svako može pronaći nešto što će dati prednost ovim sortama vinove loze u proizvodnji i potrošnji.

Nielluccio

Sciaccarello (Mammolo)

Fer Servadou

Len de l'El (Loin de l'Oeil)

Negrette

Izvorne sorte grožđa pomoću logike diferencijacije

Logika diferencijacije razvija se sa više ili manje brzine. Uzgoj ovih sorti grožđa može biti **faktor inovacije i rasta** za mala i srednja preduzeća. Ove sorte grožđa mogu nositi originalnost vinograda. Inovacija je sve jača kada je usidrena na teritoriji zahvaljujući regionalnim i lokalnim specifičnostima. Tipično, kao što smo vidjeli na **Vinexpo Bordeaux** u maju prošle godine, domaće sorte grožđa iz Gruzije i Hrvatske uživaju sve veći uspjeh. Nova vina koja niko nije probao 50 ili 100 godina zavela su širu publiku.

Izvorne sorte grožđa i očuvanjem baštine

Na strani vinogradara i suprotno od sektora, moramo **ponovo razviti znanje** o drevnim **izvornim sortama grožđa** i vinima koja se od njih proizvode, što je izgubljeno tokom godina. Cijena **poznavanja vrijednosti starih sorti** zahtijeva posao razvijanja svijesti oko ovih proizvoda među potrošačima, distributerima i proizvođačima. **PGI** (zaštićena geografska oznaka) je u najboljoj poziciji da razvije, povrati i očuva ove sorte. **Vinexpo**, po logici obrazovne valorizacije, daje riječ stručnjacima u svojim salonima: ovako je **Olivier Poussier**, posljednji francuski "najbolji somelijer svijeta" (2.000 godine) predstavio stare sorte grožđa tokom master izlaganja.

Autohtone sorte i prilagođavanje klimatskim promjenama

Ponovno uvođenje starih sorti koje su nekada bile kultivisane, ali sada napuštene, jedan je od načina **prilagođavanja klimatskim promjenama**. Ove sorte su otpornije, manje su podložne posljedicama ljetnih vrućina. Imaju veći kiselinski potencijal i imaju manje alkohola. Stare sorte postaju **glavni fokus istraživačkih** centara posvećenih vinogradarsko-vinarskoj problematici. Od 2009. godine **Nacionalni institut za istraživanja u poljoprivredi (l'Institut national de la recherche agronomique-INRA)** provodi eksperimente na "Parcelle 52", parcela sa apelacijom Graves, na kojoj su 52 sicilijanske, grčke, španske i portugalske autohtone sorte grožđa.

A ti, potrošač? Izvorne sorte grožđa iz radoznalosti i zadovoljstva.

Zašto se lišiti bogatstva sorti grožđa kada su i lako dostupne? Poljoprivredno-prehrambena industrija teži da nas **zatvori u okove** zbog ekonomske dobiti. Međutim, postoje mnogi proizvođači koji nam dozvoljavaju da pobjegnemo drugdje i da probamo vina proizvedena od autohtoni sorti grožđa. **Kako bi se podiglo očuvanje biljnog naslijeđa i omogućilo vrednovanje autohtonih sorti grožđa**, ideal je da se očisti ono što znamo u smislu okusa. Ne pokušavajte da uporedite sa poznatim vinima, već proširite svoj opseg referenci. Držite se dalje od markiranih staza međunarodnih sorti grožđa kako biste prošetali putevima autohtonih sorti grožđa!